

Introitus: Hospodinovo tajemství patří těm, kdo se ho bojí, ve známost jim uvádí svou smlouvu. Stále upírám své oči k Hospodinu, on vyprostí ze sítě mé nohy. Žalm 25:14n

Čtení ze Staré smlouvy:

„Omyjte se, očistě se, odklidte mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo. Učte se činit dobro. Hleďte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy. Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.“

Prorocký Izajášovo 1:16-18

Čtení z evangelia:

Když spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Tu otevřel ústa a učil je: „Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské. Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni. Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví. 6 Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství. Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha. Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské. Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně. Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří byli před vámi.“

Matoušovo evangelium 5:1-12

Dětem: O Vladenských v Piemontu, když jim nenávislní lidé spálili úrodu pod horami a mysleli si, že je tím navrátí na víru pravou. A oni si v horách řekli: Otče náš... Chléb náš vezdejší, dej nám dnes... Obilí nemáme, ale když Pán Bůh dá, přežijeme na jedlých kaštanech. Nařízli je, kalo by je požehnali a upekli je. A přežili zimu a měli Boží požehnání.

Něco nového!

Minule jsme počínaje Izajášem prošli dějinami až k Janu Křtitelovi, který kázal a křtil. Za Janem se táhly davy k Jordánu, křtil na více místech, mj. také tam, kudy kdysi prošli řeku Izraelité suchou nohou, naproti rovinám Jerišským. Izrael, který se dosud ponořoval v nezaviněných případech, ve kterých potřeboval rituální očistu, je najednou postaven před skutečnost hříchu. Podstupuje rituál, ponořuje se ve vodě na odpuštění hříchů. V pokání a nové cestě tu svým bratřím a sestřím pomáhal Jan Křtitel, v původním znění Potopitel či Potápník. Poskytl jim vyučování o změně mysli (Lukášovo evangelium 3:10nn). Prostě měli začít jinak jednat se silným důrazem na zájem o chudé.

Prošli jsme tedy od prorockého zaslíbení k naplnění, měli jsme pověřenou osobnost pro změny, posla Jana Křtitele.¹ Tato změna myšlení pomohla Židům uvidět mesiáše v Ježíši jako svého záchrance. A Jan na něj ukazoval. Viděli svůj hřích, tak se záchrana týkala každého z nich. Mesiáš nebyl nedostižným politikem, ale byl osobním záchrácem a nadějí pro společnost.

Všichni, kdo byli pokřtěni křtem Janovým, potřebovali hlubší proměnu motivů. A tu Jan sliboval jako křest Duchem svatým a ohněm.² A proto teď docházíme až ke Kristu Pánu, který křtí Duchem svatým, když poslal učedníkům zaslíbeného Ducha svatého o letnicích. Právě Ježíše označil Jan Křtitel za autorizovanou či pověřenou osobu pro proměnu poměrů. Bez této proměny nebude možné křesťanství. Jak čteme ve Skutcích apoštolských (2:37-40): „Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: „Co máme dělat, bratři?“ Petr jim odpověděl: „Obratťte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého. Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh.“ A ještě mnoha jinými slovy je Petr zapřísahal a napomínal: „Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!“

¹ Dnes v židovstvu používají mikve především ženy a doprovází je autorizovaná osobnost, rabíny pověřená žena nazývaná *balanit*

² „Na to Jan všem řekl: „Já vás křtím vodou. Přichází však někdo silnější než já; nejsem ani hoden, abych rozvázal řemínek jeho obuvi; on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm.“ (Lukášovo evangelium 3:16)

To vše není nahodilé, momentální, ale souvislé. A i s námi Pán Bůh jedná v souvislostech. Právě proto říkáme, že když Pán Bůh svěřil lidem svou víru skrze Ducha svatého, pak je smíme pokřtít do těla Kristova (Skutky apoštolů 10:44-48).³ Křtíme ve jméno Pána Ježíše, používajíc trojčinný křest ve jméno Otce, Syna i Ducha svatého.

A když Boží jednání má svůj vývoj, tak co se stalo s těmi lidmi v Jeruzalémě, o nichž jsme četli? Když dělali pokání a když proměnilo evangelium pořadí jejich hodnot, tak se proměnily poměry díky Duchu svatému. Vytváří se nové společenství: „Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce lidí. Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.“ (Skutky apoštolské 2:41-47)

Na jedné straně se k učedníkům **přidalo** za jeden den na tři tisíce lidí, na druhé straně: „**Pán** denně **přidával** k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.“ jak říká text. Ten text není kuchařkou na výrobu církve. Po pravdě: Ta zpráva zní trochu chaoticky. Ale zaznamenává příběh v němž se lidem chtělo a byli nadšeni, ale zpětně viděli především Boží práci. Zasažená a proměněná osobnost chce dělat dobré a Pán Bůh jí dává udělat dobré...

Nové vztahy mezi lidmi

Ten Duch Boží udělal úplně nová propojení mezi lidmi. Jak to s lidskými vztahy u nás, to slyšíte třeba v čekárně u lékaře v plicní ambulanci. Tam chodí lidé, co popadají dech a jak tak sípou, dá se studovat a číst. Čeká se tam dlouho. Ale teď to nešlo. Trojice starších lidí se tam hlasitě bavila. Starci, co sotva popadali dech ještě nahlas demonstrovali svoji vládu nad světem a hodnotili sousedy a vesnické poměry. Řeč byla o nějaké ženě: „No, já myslím tu Vomáčkovou z Tržku, její (d)cerá si vzala toho Andrléhó, ne - syna toho Andrléhó...“ A vedle nich sedí mlčící mladší žena, si úzkostně tiskla tvář, hleděla nepřítomně do rohu místnosti napůl odvrácená od bodrých starců směrem ke dveřím ordinace, kam čile vystřelí, když je pozvána. Měla snad něco společného s Vomáčkovou? Číst nemohu, tak neslušně poslouchám a přemýšlím; v té čekárně je velký hluk.

Tu mi došlo, že tohle přesně, co bylo mezi těmi bodrými starci, o letnicích v Jeruzalémě zaručeně **nenastalo**. Neznali se všichni, neměli stejné vzpomínky a stejný slovník. Nebyla to rodina, kde je předem dáno, jak se kdo bude chovat a časem to přeroste v mafiánskou rodinu, která ovládá vše, včetně nesvobodných dětí. Nebyli to nutně kamarádi a nevyhledávali si známé lidi aby si posedali u stolku na kávě a čaji či aby probrali co Mordechaj a třeba Janele.⁴ A také to nebylo společenství sólistů, kde se jeden najedl a napil a druhý měl hlad a žízeň. Co je komu do toho, co já dělám, hlavně, když jsem křesťan. Nebylo to jedno, druhé a ani to další. A bylo to dobře!

V Jeruzalémě se poprvé narodilo něco naprosto nového, co nejde zneužít. Rozhodoval Ježíš, který zvládl každou jednotlivou osobnost a taky celek. Byli všichni společně svědky změny, které neměla pozemský ani nadehvězdny cíl v nějakém duševním blahu, probuzeneckém, duchovním nadšení. Nutno říct, že bratři a sestry v Jeruzalémě uvázli v probuzenecké náladě jako naše církve. Musel je Pán vypráskat až na konec světa, kam je poslal při nanebevstoupení. Cílem přece byli vzkříšení lidé na nové Zemi a pod zcela novým Nebem - a toto byl začátek, ve kterém se nově naplňovaly ty nejprostší lidské potřeby.

³ „Ještě když Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kteří tu řeč slyšeli. Bratří židovského původu, kteří přišli s Petrem, žasli, že i pohanům byl dán dar Ducha svatého. Vždyť je slyšeli mluvit ve vytržení mysli a velebit Boha. Tu Petr prohlásil: „Kdo může zabránit, aby byli vodou pokřtěni ti, kteří přijali Ducha svatého jako my?“ A dal pokyn, aby byli pokřtěni ve jméno Ježíše Krista. Potom jej pozvali, aby u nich zůstal několik dní.“ (Skutky apoštolů 10:44-48)

⁴ Komunisté nemají pravdu, že první křesťané žili jako komuna. Komuna nezávislých lidí dříve nebo později selže ve společných věcech, kde se nakonec potřebuje každý nějak prosadit. Všichni jsou si rovni a čím více si to opakují, je jasno, že někteří lidé jsou si rovnější, než ti sobě rovni. Komunisté se v nejlepším případě mýlí. Róbert Bezák: Byť komunistom a veriacim, to je ako guľatá kocka <https://www.youtube.com/watch?v=qGpu-WWLYO0>

Nové vztahy k majetku

V Jeruzalémě byli proměněni židé také svobodnější vůči majetku. Zůstali bohatí a zůstali mezi nimi chudí. Jistě! Ale všechno bylo jinak! Napadlo mne to v Ivančicích, kam jsme se kolegy faráři vyjeli v pondělí na výlet. Nám v Litomyšli po Jednotě bratrské nic nezbylo, všechno lehlo popelem a nebo bylo zbouráno. V Ivančicích mají co ukazovat. Ale moc se o ně nestarají. Dnes se památky po Jednotě rozpadají, protože v nich nechává město byty a nebo patří soukromníkům, kteří nemají důvod památkově chráněné budovy opravovat. Počkají, až spadnou.

Zůstal tam mimo jiné památky pozdně renesanční dům s těmito slovy nade dveřmi: „Na zemi v exilu, smrt branou, nebe je vlastí... Všechno pomíjí, láska Boží nepomíjí - Léta Páně 1615.“ Bratři, stavěli a zařizovali školy. A školy měly kolem čtyřiceti žáků. Nic moc velkého, ale s velkým vlivem. Stavěli, aby to brzo opustili a šli třeba do Lešna. Do deseti letech po tomto nápisu bratří v Ivančicích nebylo. A přesto to udělali, protože věděli, že musí. Karel starší ze Žerotína mohl zůstat, protože nešel do stavovského povstání, ale on nechat svůj majetek a šel s bratřími do exilu. Nenechá bratry přece samotné!

Napadlo mne, že ta slova nade dveřmi až dodnes křičí do světa úplně něco jiného, než žijeme my. Zařizujeme se tu, jako bychom měli mraky času a zůstávali tu navěky.

Zpět k textu: Co měli ti lidé v Jeruzalémě společného? Co je drželo dohromady? Už jsem říkal, že Duch svatý mění osobnosti. Jim najednou stačilo **učení apoštolů**, kterým žili a podle něhož se rovnali, pak **svátostné jídlo** - chléb, který lámali v pohostinnosti (a v textu nezmíněné víno, které spolu pili). **A pozemské hodnoty, které sloužily cíli**. Opět to řeknu příkladem: Zasvitlo mi, když mi vyprávěl minulý týden mladý muž, že v jejich kolektivu se jede na cíl, prémie mají všichni od vrátného až po manažera, protože když se povede, je to dílo všech a všichni se tak na dosažení cíle dívají. Cítil jsem jen montážní lepidlo, ale zavonělo mi u toho evangelium. Takhle přece vypadá církev - tělo Kristovo.

Co si ponese domů:

Neboj se. Pán má plán. Pán má moc a miluje tě. Jako jsme procházeli kolotočem změn s prvními učedníky, Pán provede i nás...

Amen

Na cestu:

Pavel píše „Děkuji Bohu svému při každé vzpomínce na vás a v každé modlitbě za vás všechny s radostí prosím; jsem vděčen za vaši účast na díle evangelia od prvního dne až doposud a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. Vždyť právem tak smýšlím o vás všech, protože vás všechny mám v srdci jako spoluúčastníky milosti, i když jsem ve vězení, zodpovídám se před soudem a obhajuji evangelium. Bůh je mi svědkem, jak po vás všech vroucně toužím v Kristu Ježíši. A za to se modlím, aby se vaše láska ještě víc a více rozhojňovala a s ní i poznání a hluboká vnímavost; abyste rozpoznali, na čem záleží, a byli ryzí a bezúhonní pro den Kristův, plní ovoce spravedlnosti, které z moci Ježíše Krista roste k slávě a chvále Boží.“

Filipským 1:3-11

Požehnání:

Požehnání Otcovo, jímž jsme byli obohaceni ode dne stvoření, provázeni hlasem proroků

Požehnání Synovo, jímž jsme byli vykoupeni pro novou Zemi a nové Nebe

Požehnání Ducha svatého, kterým jsme provázeni krok za krokem vstříc svému Pánu

To ať přijde, ať zůstává navěky na každém z nás!

Amen